

00:04 Andrei: Ascultati “Childlife: provocari de parinte”, un podcast creionat de Secom. Astazi am emotii pentru ca am ca invitat o persoana care m-a inspirat foarte mult atunci cand am acceptat provocarea de a fi host-ul acestui podcast. Jurnalista, fondatoarea fenomenului “Gasca zurli”, gazda emisiunii radio “Antrenorul parintilor”, autoarea cartilor “Fii de partea mea”, “Astazi este despre astazi” si “Pledoarie pentru mami si tati”, initiatoarea unor serii de actiuni care sa vina in sprijinul comunitatii, fie ca vorbim de un stil de viata sanatos sau de copii si familii care au nevoie de ajutor social, Mirela Retegan! O bucurie! Bine ai venit, Mirela!

00:41 Mirela: Bine te-am gasit! Mai, Andrei, ce bine ca mi-ai amintit tu cate am mai facut, ca si uitasem!

00:47 Andrei: Mi-a fost greu sa spicuiesc din atatea lucruri cate ai facut. Mirela, iti multumesc foarte mult ca ai acceptat invitatia noastra.

00:55 Mirela: Cu toata dragostea. Fiica-mea are o gluma: “Ce faci, mama, te uiti pe Facebook sa vezi ce-ai mai facut in ultima vreme?”

01:02 Andrei: O gluma reala. O gluma foarte buna. Eu ma bucur mult ca esti azi alaturi de mine.

01:08 Mirela: Si eu!

01:09 Andrei: Am o apreciere foarte mare fata de tine pentru ca imi place ca nu contenești in a vedea in fiecare moment o buna ocazie de a mai veni cu ceva in sprijinul parintilor, a comunitatii. O sa pornesc discutia noastra direct, plecand de la o vorba foarte frumoasa, pe care eu mi-o amintesc si pe care ai impartasit-o cu noi la un moment dat, intr-un interviu, si care traduce foarte bine credo-ul nostru, al acestui podcast, si anume ca “in spatele copiilor-lumina sunt parinti-soare”. Mirela, cum reusim sa ramanem parinti-soare intr-o perioada extrem de provocatoare cum este aceasta a primei jumatati din 2020?

01:41 Mirela: Eu am plecat de la ideea ca in spatele unui copil-lumina trebuie sa fie macar un parinte-soare, incercand sa-i motivez pe cei care nu au coechipier in cresterea copilului sa nu mai dea vina pe faptul ca sunt singuri si sa realizeze ca daca macar unul dintre parinti ramane soare in relatia cu copilul, atunci reuseste sa alunge toti norii. Daca au copiii norocul sa-i aiba pe ambii parinti in aceeasi echipa, de partea lui, sunt cu adevarat norocosi. Cred ca parintii pot sa ramana soare in vremurile astea incercand sa-si aminteasca, de fapt, care-i rolul lor pe pamant si in ce

punct al vietii lor se afla. Pentru ca daca sunt parintii unor copii inseamna ca se afla in acel punct al vietii lor. Care e cel mai important rol al meu in momentul asta din viata mea? Este rolul de mama. Pana s-o am pe Maya aveam tot felul de alte roluri principale. Eram director de radio, eram reporter, eram corespondent, aveam tot felul de roluri. Din momentul in care Maia a aparut in viata mea, rolul cel mai important pentru mine este rolul de mama, rolul de parinte, rolul de ghid, rolul de educator, rolul de protector, rolul de prieten, soare, lumina, bucurie a copilului meu. Este prioritatea mea zero. Pot sa fiu cu prim-ministrul la masa, daca suna telefonul si Maya scrie “Am nevoie urgent de tine”, intrerup orice si ii raspund copilului meu si toata lumea din jurul meu stie asta. Daca parintii nu uita ca in acest moment al vietii lor, rolul de parinte este prioritatea numarul 1, nu COVID-ul, nu izolarea, nu job-ul, nu banii mai putini in cont, nu nesiguranta zilei de maine. Astazi sunt mama, sunt tatal, unui copil. Copilul ala are nevoie de mine 100%: energetic, emotional, fizic, protectiv.

03:48 Andrei: Si cei care nu stiu sau n-au abilitatile astea inca formate, presupun ca au nevoie de un antrenament. Si aici vreau sa ma duc usor-usor la aceasta nevoie de “antrenor al parintilor”. Sincer, prima data cand am auzit aceasta sintagma, mi s-a parut foarte interesanta, pentru ca eu ma gandeam ca intr-un fel...

04:05 Mirela: Nu ti s-a parut asa, aroganta?

04:07 Andrei: Putin arogant, pentru ca eu am crezut ca...

04:09: Mirela: Mai, cine-i aia? S-a trezit asta ca e ea antrenorul parintilor!

04:13 Andrei: Eu am crezut ca ne nastem cu rolul asta. Adica ce ar trebui sa-si antreneze parintii pe langa, OK, am inteles, rabdare, intelegere, sa nu tipi si asa mai departe. Dar de ce avem nevoie de zona asta de antrenor de parinti? Mi se pare foarte interesant.

04:27 Mirela: M-am gandit cand am formulat... Am cautat o umbrela sub care sa pun tot ceea ce fac eu in zona asta de parinti. Si asta de antrenor, antrenorul parintilor care trebuie sa fie la randul lor antrenorul copiilor lor. Pentru ca mi-am dat seama ca de multe ori, eu ma imbracam in haina de arbitru. Incearca sa-ti imaginezi o echipa, da? O echipa in competitii sportive. Arbitrul este ala care tine fluierul in gura si cartonasele in mana. Cum ai gresit, fluiera si te penalizeaza. Iti da un carton galben, doua, rosu, te scoate, te pune pe tusa...Asta e arbitrul, da? Antrenorul e

ala care se imbraca in trening, care vine cu tine pe teren, care alearga, care in timpul meciului isi framanta mainile, striga de pe margine, ramane in continuare si cand tu esti singur in teren, ramane in continuare pe margine conectat cu tine. E acolo, cap-coada cat dureaza meciul. Asa trebuie sa fie un parinte in viziunea mea. Eu m-am trezit de foarte multe ori arbitru. M-am trezit pe margine, stand asa cu fluierul in gura si aratandu-i Mayei: “Ai gresit! Cartonas galben! Daca mai faci asta, cartonas rosu!”

05:50 Andrei: Cred ca-i mai usor sa fii arbitru, nu, decat antrenor?

05:52 Mirela: Da, e supersimplu. E supersimplu sa stai pe margine si sa penalizezi. De aici a plecat ideea de antrenor. Fiti parinti antrenori pentru copiii vostri! Si mergeti impreuna cu ei, faceti lucruri impreuna cu ei. Toata lumea asteapta, citesc carti, se duc la cursuri, asculta tot felul de chestii crezand ca “Uite, din podcast-ul asta, Mirela o sa ne invete in trei pasi sapte capitole si cinci scari cum sa ne crestem frumos copilul”. Mirela poate sa-ti spuna din experienta ei personala lucruri pe care ea le-a inteles si care s-ar putea sa te ajute si pe tine sa faci declicul sau care s-ar putea si pe tine, parinte, sa te ajute sa zici: “Da, frate, deci nu e gresit ca am vazut lucrurile asa. Uite ca mai e cel putin o nebuna pe lumea asta care vede lucrurile altfel decat mi-au zis si mama, si soacra, si matusa, si bunica.” Antrenor, in viziunea mea, este omul care stie mai mult decat mine si ma invata, cu puterea propriului exemplu, nu de pe margine punandu-ma sa-mi iau notite si trimitandu-ma acasa sa-mi invat lectiile.

07:07 Andrei: Foarte nice. Imi place conceptul. Dar cum, totusi? Cum se pupa ideea asta de antrenorat – si acum ma aleg de ultima perioada in care am auzit foarte multi prieteni din jurul meu, care simteau nevoia asta de a fi antrenori sau erau obisnuiti de a fi un fel de antrenori, inasa limitarea spatiului de miscare si practic stand toti in aceeasi casa de dimineata pana seara, au mutat si biroul, si viata personala, si terenul de fotbal, si totul intr-un spatiu limitat. Cummai poti sa fii antrenor cand dimineata tu trebuie sa fii in call-uri, trebuie sa rezolvi problemele tale si cel mic se uita la tine si zice: “Dar eu vreau sa te joci cu mine, vreau sa ma antrenezi!”? Cum facem treaba asta?

07:47 Mirela: Ala nu e antrenament. Aia se numeste organizare. Si marea problema a parintilor – si a mea a fost aceeasi problema – era de organizare, de cum imi organizez timpul si prioritatile. In momentul in care in capul meu este haos si ma trezesc dimineata deja obosit de cate probleme

am eu de facut astazi si – aoleu! – mai am si copilul pe cap, din start ai intrat in ziua respectiva obosit, epuizat, nervos, terminat. Eu mi-am dat seama de...N-am avut nevoie de pandemie ca sa mi dau seama de lucrurile astea. Am realizat ca, de fapt, noi, parintii, alocam copiilor nostri inainte de pandemie maxim trei ore pe zi din 24. Cu toata onestitatea, un parinte activ acorda copilului o ora dimineata, care este ora lui “Hai, ca intarziem!”, “Hai, trezeste-te!”, “Hai, imbraca-te”, “Hai, mananca!”, “Hai, spala-te!”, “Hai odata, iesi afara din casa, ca te las!” si de la pozitia de zana care-l trezeste mangaindu-l pe caput la “Hai odata, ca nu mai suport!”...

09:00 Andrei: E un spatiu mic.

09:01 Mirela: Pe urma mai e o ora in trafic, unde de regula: “Vai, cat stau! Cat e?” si copilul sta in spate: “Cand ajungem? Cat mai e? Ce facem?” si mai e o ora seara, care este sub semnul “Hai odata, ca e tarziu!”

09:24 Andrei: Wow! Suna, pentru saracii copii, suna horror.

09:28 Mirela: Asa e! Asta e realitatea. Si in momentul in care mi-am dat seama, am inceput sa vorbesc despre asta cat mai mult si ii vedeam pe parinti cum constientizeaza si ei. Eu am o teorie pe care merg foarte mult in ultima vreme. Noi avem cateva roluri importante in viata copiilor. Psihologii spun ca ar fi vreo trei: cea de a-i educa prin exemplele noastre de parinti, cea de a-i proteja si cea de a le fi prieteni, respectiv de a fi simpatici in viata lor, de a fi bucurie in viata lor. Ultima, Andrei, este cea de care avem nevoie toata viata. La un moment dat, copilul nu mai are nevoie nici de protectia noastra, nici de educatia noastra, dar de parinti simpatici are nevoie pana la sfarsitul zilelor. Cati adulti nu cunosti care au niste parinti ursuzi, morocanosi, pe care nu-i suni ca o sa inceapa sa-ti verse toate problemele lor care li se par extrem de importante? Tocmai asta uita majoritatea parintilor. Daca inveti de mic, cat e copilul mic, sa-i fi un parinte simpatic, ai toate sansele sa ramai la fel pana la sfarsitul zilelor tale. Si e singurul lucru bun pe care tu il poti face cu adevarat toata viata pentru copilul tau. Si atunci, eu ii antrenez, ii invat pe parinti, un lucru pe care eu l-am exersat cu Maya si mi-am propus in fiecare zi, inainte de a o trezi, sa fiu o mama simpatica, sa gasesc motive sa o fac sa se trezeasca, sa se spele, sa manance, sa se imbrace, sa iesim din casa, sa stam in trafic, sa ne dezbracam, sa ne spalam, sa ne culcam, facand tot felul de giubuslucuri, jucandu-ne, dandu-i provocari. Mintea mea de mama a fost activa in permanenta. Nu intri in pauza din pozitia asta niciodata. Este minunat cand te duci la job, stii

cum fac toti parintii? Si eu sunt prima. Il parchez la gradinita si la scoala si zici: “Am scapat! Am scapat!” Ma duc la job, opt ore nu ma intereseaza scoala, gradinita, de aia platesc, sa aiba grija de el, sa-l invete si aia, sa-l hraneasca, sa-i dea, sa-i faca, tra-la-la-la! Eu ma duc sa ma ocup de job. Ei bine, a venit pandemia si a zis: “Asta la vista, baby!” Trebuie sa-ti asumi responsabilitatea 100% si foarte multi, inclusiv eu, care am un copil de 19 ani, ma rog la bunul Dumnezeu sa inceapa scoala la toamna! Si sa plece!

12:08 Andrei: E adevarat, Mirela, ca in perioada asta au iesit anumite personalitati din copii? Aud in jurul meu, si aici ma leg putin de o vorba pe care am retinut-o tot din interviurile tale: “Te iubesc, dar nu te plac mereu”. Iti spun sincer ca am prieteni ai caror copii, efectiv, dintr-odata au venit si au zis: “Mami, tati, efectiv nu mai suport!” “Cum? Pai ce? Ca noi te iubim? Dar cum? Ce?” Sunt aceste momente tensionate si dificile, exact cum spuneai si eu, si inteleg ca gestionarea e pur si simplu o prezenta, o constienta, efectiv, extrem de implicata in toata povestea asta.

12:43 Mirela: Sigur. N-ai alta scapare. Pandemia asta ne-a aratat ca nu exista nici o usa din spate pe care sa fugi un pic la serviciu, un pic la o intalnire.

12:53 Andrei: Dar daca mai adaugam putina sare si piper si vorbim si de conflictele si tensiunile din cuplu? Mai vin si ele acolo pentru ca mai exista...

13:00 Mirela: Nici nu vreau sa ma gandesc.

13:01 Andrei: Cum ii afecteaza asta pe cei mici?

13:03 Mirela: Nici nu vreau sa ma gandesc. Sunt foarte multe momente si iti spun cu toata sinceritatea, in care rolul de mama singura m-a salvat. Rolul de mama singura, desi mi-a fost foarte greu, din anumite puncte de vedere, mi-a fost foarte usor din altele. Maya are 19 ani. Dupa vreo doua luni de stat cu ma-sa acasa, a facut o criza de plans intr-o zi si am zis: “Dar ce s-a intamplat?” “M-am saturat sa fiu buna!” I-am zis: “Cum adica?” “Mama, tu intelegi ca ma straduiesc sa fiu buna in fiecare zi pentru ca altfel noi nu ne-am intelege?” Zic: “Maya, dar...” Ea: “Mama, tu esti buna, c-asa esti tu. Dar eu nu sunt asa. Eu am si din tata.” Ne-am distrat impreuna pentru ca, intr-adevar, Maya a exprimat intr-un fel grija pe care noi doua am avut-o in aceasta perioada. Dar eu am avut de-a face cu un copil mare, cu un adult, care a stiut cum sa-si

gestioneze toate frustrarile, in timp ce astia mici nu stiu sa si le gestioneze, din pacate. Eu imi doresc foarte mult ca parintii sa iasa din zona asta de ipocrizie in care jucam: “Vai, ce frumos de intelegem noi in familie!” Nu-i adevarat. Dupa ce se inchide usa, sunt atat de putini parintii care reusesc sa-si stapaneasca furia. Mie mi-au zburat ochelarii prin casa in toate colturile posibile. Cu Maya trebuia sa faci interviul asta, sa-ti povestiasca... Aveam perioade in care tineam telefonul si facea: “Te inregistrez si te dau pe facebook, sa vada astia adevarata fata a antrenorului parintilor!”

14:53 Andrei: Deci ai si tu antrenorul tau acasa, intr-un fel.

14:57 Mirela: Ea e arbitru.

14:58 Andrei: Arbitru, pardon. Arbitru.

14:59 Mirela: Am arbitru. Trebuie sa intelegem ca nu suntem perfecti si trebuie sa ne acceptam inclusiv limitele, inclusiv caderile, oboselile si, daca reusim sa le explicam copiilor nostri ca este o perioada grea si pentru noi, ca nici noi nu ne-am mai intalnit cu asa ceva, ca si noua ne e dor de colegii de birou, sa iesim la o terasa, si noi avem jucariile noastre. Uite, astea sunt jucariile care tie iti lipsesc, astea sunt jucariile care mie imi lipsesc, astea sunt activitatile care iti lipsesc tie, astea sunt activitatile care imi lipsesc mie. Si eu simt dorul asta acolo, si mie mi-e la fel de greu, dar trebuie sa trecem impreuna prin povestea asta. Eu tot timpul ii trimit pe parinti la niste filme care pe mine m-au marcat foarte mult: “La vita e bella”, unde omul acela transforma lagarul de la Auschwitz in cel mai fascinant joc din dragoste pentru copilul lui. Ala e, Andrei, un parinte-soare, care a pus fericirea copilului lui inaintea nefericirii lui. In loc sa stea sa faca o drama din ceea ce i s-a intamplat lui, a realizat ca mai bine isi pune toata energia sa-i construiasca un joc copilului si sa-l faca sa creada ca in lagarul din Auschwitz, de fapt, ei erau intr-un joc si cand au venit rusii sa-i elibereze, copilul a crezut ca este finalul jocului. De asemenea, ii trimit la “Cubul”, daca mai tii minte...

16:25 Andrei: Da, “The Room”.

16:27 Mirela: “The Room”, unde femeia aceea, intr-un subsol, i-a construit sapte ani copilului cea mai frumoasa poveste. Copiii aud ceea ce le spunem noi. Daca noi suntem pentru ei nori, ca de aici vine ideea de-a fi soare, daca noi punem toate problemele noastre pe tapet si le aducem in

viata copiilor nostri, n-avem cum sa-i facem pe ei sa se simta bine. Asta ne ingreuneaza si noua relatia si cu ei, si cu ceilalti. Revenind la ce m-ai intrebat tu, eu am reusit sa-mi organizez foarte bine timpul in aceasta perioada, cu Maya. Cred ca as fi facut la fel daca era un copil mic. “Uite, asta este timpul pentru asta, asta este timpul pentru asta, asta este timpul...” Sa-si faca un ceas. Eu mi-am facut un ceas si pe ceasul acela am incercat sa ma tin de toate activitatile pe care mi le-am propus, in asa fel incat conventia sa fie usor de acceptat si pentru unii, si pentru ceilalti. Si mai e ceva, de foarte multe ori. Imagineaza-ti copilul care sta in mijlocul camerei si mama care spala vase sau tata care face nu-stiu-ce si copilul striga: “Mama! Mama! Mama!” si tu strigi din bucatarie: “Ce vrei?” “Mama!” “Ce vrei?” “Ma-ma!” “Ce vrei? Spal vasele. N-am timp de tine.” Si dupa ce te-ai umplut de nervi, te duci pana la urma si zici: “Ce vrei, copile?” Si el zice: “Apa.” sau “Sa te vad.” Si eu le recomand parintilor: lasa vasele alea in chiuveta, spala-te pe maini, uda-te cu apa si du-te la el in camera si stropeste-l. Si sparge, sparge bula aia in care s-au adunat niste energii negative. Fa niste lucruri care sa-l surprinda. Scoate-l din starea aia, nu intra si tu in bula aia de stare neplacuta. Pana la urma asta face diferenta dintre tine si copilul tau: tu esti un pic mai mare si ar trebui sa fii si mai inteligent. Bine, nu intotdeauna se potriveste.

18:49 Andrei: Corect. E clar ca aici iti trebuie un antrenor si acum aud...Din ce in ce mai bine, Mirela, incep sa inteleg rolul acestui antrenor de parinte. Cred ca e bun o perioada si inainte de a deveni parinte.

19:00 Mirela: Sa stii ca eu vorbesc... Sunt foarte multi oameni care...

19:03 Andrei: Un fel de cantonament.

19:05 Mirela: Da, da, da. Sau macar niste workshop-uri. Sunt oameni care ma urmaresc, care nu au copii, dar care vad in mine si in ceea ce promovez eu ca relatie dintre parinti si copii, relatia pe care si-ar fi dorit-o cu parintii lor. Stii? Stii de ce ma iubesc pe mine copiii la Zurli, Andrei? Dupa fetita Zurli, care este idolul lor, eu sunt al doilea cel mai iubit personaj, tanti prezentatoarea. Pentru ca sunt mama pe care si-o doresc toti. Pentru ca vad in mine exact caldura, fermitatea, disponibilitatea pe care si-o doresc si la parintii lor.

19:45 Andrei: Dar uite, ai zis “disponibilitate”. E un cuvânt cu care incerc sa ma obisnuiesc si sa-l inteleg foarte bine in raport cu parintele. Sunt foarte multe momente in care n-ai resursele astea, in care ai avut o zi proasta, nu poti fi soare, in care, efectiv, nu mai gasesti resursele interne. Nu

stiu, nu mai pot, am tensiune. E firesc sa incerci sa disimulezi? Ok, ne simtim altfel, mai bine sau...

20:10 Mirela: Nu. Nu.

20:12 Andrei: Pur si simplu, azi sunt nor. And that's it.

20:15 Mirela: Poti sa-i spui. Poti sa ai o discutie foarte onesta cu el, sa te uiti in ochii lui si sa-i spui: "Mama a avut astazi o zi foarte grea. Mi s-au intamplat..." Si el o sa te intrebe: "Ce ti s-a intamplat?" Si spune-i, fara sa incerci sa fii "life is life". Spune-i frumos si onest. Eu jucam cu Maya in fiecare seara "ce-a fost bine si ce-a fost rau". Si ii spuneam intr-un limbaj pe care ea sa-l poata intelege toate framantarile – toate, exagerez – cateva din lucrurile importante care mi s-au intamplat in ziua respectiva, si pozitive, si negative. In primul rand, pentru ca mi-am dorit sa ma cunoasca mai bine si in al doilea rand, pentru ca mi-am dorit sa aiba acest exercitiu de a comunica ceea ce simte, de a invata si ieri...Copilul meu are 19 ani, da?

21:02 Andrei: Multi inainte!

21:03 Mirela: Ieri am avut o discutie cu ea. Multumesc. Si i-am spus: "Uite, Maya. Mie nu-mi place chestia asta la tine. Am observat anumite lucruri si trebuie sa faci ceva pentru ca astea deja tin de caracter, caracterul se modeleaza..." Dar pe acest ton i-am vorbit. Si i-am zis: "Uite, nu e OK. Ar trebui sa constientizezi." Si ea a zis: "Mama, ai perfecta dreptate. Dar cum ai invatat tu?" Identificam problemele si lucram impreuna la ele. Si i-am zis: "Fetita, ai 19 ani." "Da, dar eu o sa am nevoie de tine toata viata."

21:39 Andrei: Wow! Stop.

21:42 Mirela: Nu vreau! Nu vreau! Dar eu faceam asta cu ea de mica, stii? Aveam momentul acela in care...Eu n-am incercat niciodata sa maschez. Nu sa maschez. N-am incercat sa ma prefac, dar nici nu mi-am alimentat starile proaste, nici nu i-am zis: "Da-te mai incolo! Imi ajunge, azi n-am niciun chef de tine." Pur si simplu am incercat s-o fac sa inteleaga ca asa cum ea are zile mai putin bune, si eu am zile mai putin bune si ca in zilele alea mai putin bune, efortul de a fi foarte simpatica e unul foarte greu. Dar sa stii ca de regula reusesti sa iesi, pentru ca ei sunt atat de draguti si se activeaza. Cand esti parinte, ti se activeaza ceva, nu stiu, e ceva chimic

acolo care reuseste dintr-o privire, dintr-o replica, din ceva, sa te faca sa uiti toata oboseala, toate problemele si sa te remontezi.

22:47 Andrei: Mirela, apropo de antrenor...Stii foarte bine ca antrenorii uneori zic: “Uite, tu azi esti obosit, e posibil sa ai contracturi musculare, doua zile nu joci, nu intri pe teren”. Cand si cum ar trebui sa luam pauze din rolul asta de parinte? Mi se pare foarte interesanta discutia, pentru ca mi se pare foarte greu, efectiv, tu, ca persoana, sa-ti dai seama ca oricat de incarcat esti, sa-ti dai seama: “Bai, asta e momentul in care trebuie sa iau o pauza. Trebuie sa ma dau doi pasi inapoi, sa iau o gura de aer si ma reintorc in joc dupa o anumita perioada.” Cum stii?

23:18 Mirela: Ar trebui sa simtim. E despre simtire. Sa stii ca eu toata viata, toata relatia mea de mama, am avut timpul meu pentru mine. Nu cred in ideea ca “copilul este viata mea”. Nu, copilul este parte din viata mea. Este o parte din viata mea si este o parte importanta de care eu trebuie sa am grija. Dar nu e toata viata mea, nu este sensul vietii mele, copilul nu este... “Sunt mama si asta imi ocupa tot timpul”. Nu. Asta nu-mi ocupa tot timpul. Eu, desi am avut-o pe Maya, mi-am trait iubirile, despartirile, vacantele. In fiecare an, eu am avut vacanta mea, cu prietenii mei, si vacanta mea cu Maya. Am avut serile mele, am iesit in continuare in cluburi, m-am intalnit cu oameni. Maya imi cunoaste prietenele foarte bine. Am avut viata normala de om normal, care a stiut in permanenta cum sa alterneze masura in care copilul are nevoie de mine si perioada in care eu aveam nevoie de mine. Dar ce am inteles eu – si a fost extrem de sanatos – exista anumite momente in viata copilului tau in care trebuie sa fii acolo. Atunci trebuie sa fii acolo, cand el are cu adevarat nevoie. Si asta e o chestie pe care o simti. Asta e un lucru pe care n-ai cum... Nu ti-l preda nimeni. Maya era la Londra, la 4.000 de km distanta, iar eu stiam cand ea are nevoie de mine si-mi luam bilet si ma duceam la Londra. Si stateam doua zile, trei zile, patru zile, atat cat sa se incarce de la mine, fara sa-i spun nimic. Dar exercitiul pe care eu l-am facut de cand ea e mica, m-a facut sa inteleg cand ea are nevoie de mine si, in continuare, pot sa fac asta. Iar, de exemplu, in clasa a VIII-a, cand stiam ca are nevoie sa se pregateasca pentru examenul de capacitate si erau trei luni extrem de intense, eu mi-am anulat orice deplasare. Eu, care stau 200 de nopti in hoteluri intr-un an normal, n-am plecat nicaieri cu Gasca Zurli. Au plecat fara mine si eu trei luni am stat acasa cu copilul in sufragerie, cu laptopul, si ii faceam micul dejun, o asteptam cand venea de la scoala. Eram fizic si energetic in echipa cu ea. Eram antrenor acolo, iar pentru ea a contat enorm. A luat calificative maxime, s-a simtit prioritatea

mea numarul unu. Atat. Dupa care fiecare, ea s-a dus in treaba ei, eu m-am dus in treaba mea. Trebuie sa simtim si sa fim acolo cand avem... Uita-te putin la relatia pe care o ai cu parintii tai. N-ai nevoie de ei tot timpul. Dar cand ai nevoie, sa te inteleaga, sa te simta, sa te sustina, te duci ca la ultima instanta. Asa vin si copiii la noi. Daca noi ne epuizam in fiecare zi pacalindu-ne ca ne dedicam toata viata copiilor, dar de fapt ei stau pe langa noi in timp ce noi suntem conectati in cu totul alta parte, asta nu inseamna ca ti-ai dedicat viata copilului tau. I-ai dedicat prezenta fizica.

26:39 Andrei: Of, da. Si ma gandesc ca de fiecare data ai vrea sa fii impacat si cu tine, sa zici: “Eu chiar am facut lucrurile... Am luat cele mai bune decizii in calitate de parinte.” Cum faci asta? Tot aud chestia asta.

26:48 Mirela: N-ai cum. N-ai cum.

26:52 Andrei: La ce te raportezi? Adica...as vrea sa dau putin timp in fata, sa ai 25 de ani, sa vad daca ai crescut OK. Cum faci lucruri? Cum ne putem asigura?

27:01 Mirela: Iti marturisesc ca atunci cand Maya a implinit 18 ani si lumea ma intreba ce simt, eu raspundeam: “Libertate!”, pentru ca, la propriu, pana la 18 ani, de la nastere, de la cat o alapez, pana la diversificare, pana la ce optionale face, ce gradinita o dau, ce sport insist sa faca, unde o duc in vacante, unde locuim, la ce gadget-uri are acces, ce scoala urmeaza, la ce liceu...Toate sunt decizii pe care trebuie sa le iei pe parcursul celor 18 ani. Nimeni si nimic nu-ti garanteaza ca iei deciziile corecte. Gandeste-te tu, cand ai terminat liceul, daca te intreba cineva – nu stiu, tu esti mai tanar – dar eu, de exemplu, cand am terminat liceul, existau cinci sau sase meserii. Puteai sa fii doctor, profesor, avocat, inginer, medic, cateva. Eu fac astazi o meserie pe care neam de neamul neamurilor mele n-ar fi visat-o cand eu am terminat liceul. Cine imi da mie dreptul sa decid asupra viitorului copilului meu? Pot doar sa-l ghidez. Pot doar sa-mi dau seama care-i sunt talentele, unde e vocatia lui si sa-l sustin sa se duca in directia respectiva. Si fiecare decizie pe care eu am luat-o a fost ca si ruleta ruseasca. Tragi si nu stiu daca e glontul sau nu pe teava. O sa-ti dai seama la 25 de ani privind in urma daca ai luat deciziile corecte. Atunci cand trebuia sa iau o decizie si Maya nu era de acord cu decizia mea, dar eu trebuia sa iau o decizie si avea legatura cu viata si cu sanatatea ei si cu libertatea ei, argumentul ultim era asta: eu sunt adultul, eu sunt obligata sa iau o decizie si tu la 25 de ani s-ar putea sa zici: “Mama, tu erai

adultul, tu puteai sa vezi pericolul la care eu ma supuneam. De ce n-ai facut ceva pentru mine? Lasa-ma sa fiu eu aia care greseste de data asta si bine ar fi sa nu trebuiasca sa-mi reprezezi.” Si o luam, chiar daca era o decizie, din punctul ei de vedere, incorecta sau nesanatoasa. O luam stiind ca altcineva nu poate sa decida in locul meu.

29:40 Andrei: Mirela, stau, te ascult si ma gandesc: “Dar e simplu, totusi!” Femeia asta zice niste lucruri clare, simple. N-am cum sa nu te intreb...

29:48 Mirela: E logic!

29:49 Andrei: Sunt mort de curiozitate. De unde...Tu, inainte sa devii mama, de unde ti-ai luat...Sau cum ai ajuns, efectiv, sa ai speech-ul asta fata de tine, fata de Maya, in discutia noastra...Cum ajungi, totusi, sa ai echilibrul asta?

30:04 Mirela: Am crescut intr-o familie in care valorile erau foarte clar asezate. Bunica din partea tatalui meu, undeva, traia pe valea Tiblesului, in Bistrita-Nasaud – eu sunt ardeleanca, in zona aia, Caianu Mic, e un sat din Bistrita-Nasaud – bunica mea avea niste principii foarte sanatoase, iar eu, toate vacantele, stateam in gura babelor si abia asteptam sa ma duc acolo, sa ma asez pe lavita si sa le ascult, pentru ca la bunica se adunau toate femeile din sat. Aluatul meu e din doua tipuri de faina: mama tatalului meu, aceasta bunica, a avut patru copii, si la moartea ei au ramas in urma ei 149 de copii botezati si cununati de ea. Foarte multi tigani, foarte multi saraci...Ea asa a inteles ea ca trebuie sa...Asta a fost misiunea ei, sa-i ajute. Era foarte greu, fiind un om sarac, sa te boteze cineva, sa te cunune cineva. Mama mamei mele a avut opt copii, un sot betiv si cand a murit ea, fiecare copil a ramas cu casa, cu pamantul, cu tractorul, cu animale. Eu sunt o combinatie intre astea doua: creativa ca si stanga si, in acelasi timp, ancorata in viata materiala. Adica stiu cum sa strang banul, cum facea bunica cealalta. Si cel mai important lucru pe care eu l-am invatat de la femeile astea doua care sunt absolut monumentale pentru mine, a fost credinta. Bunicile mele imi spuneau tot timpul: “E crucea lui. Lasa-l sa si-o duca. E crucea ei.” Credinta ca fiecare om trebuie lasat pe drumul lui, fara sa-l judeci, fara sa-l respingi, ci sa-l ajuti daca poti, pe mine asta m-a marcat toata viata. Si apoi mama si tata, care...Tata era printre putinii oameni din cartierul de CFR-isti in care traiam, care avea masina. Imagineaza-ti ca tata isi umplea masina de copii si ii plimba, dadea ture prin cartier ca aia era jucaria lor, si mama facea cate un lighean de pancove si le ducea in fata blocului sa imparta. Cred ca de acolo mi se trage,

din dragostea lor pentru copii. Chiar daca eu am fost copil batut. Adica parintii mei au aplicat, ca sa-l citesc pe Bob Radulescu, “mama lovea mai bine ca Simona Halep”. Iti dadea doua, era 45-0! Adica n-am avut o copilarie in puf. Mama zicea: “O vezi?” Si n-apucai s-o vezi ca o simteai in secunda doi. Dar dincolo de lipsa lor de educatie in felul in care gestionau crizele – ca asa faceau toti parintii pe vremea mea; parintii ne bateau pentru ca nu stiau sa rezolve altfel problemele – eu am avut parte de o familie fericita, in care mama canta. Eu am crezut tot timpul ca mama e nascuta langa pachetul de tigari al lui tata, pentru ca ea canta tot timpul “M-am nascut langa Carpati”. Si nu intelegeam. Da, cred ca are legatura pana la urma si in ziua de astazi – mama are 71 de ani – si daca o sun si-i spun: “Am nevoie de tine.”, se teleporteaza in secunda doi si, cat e nevoie...

33:41 Andrei: Deci conexiunea asta buna din copilarie se transmite mai departe.

33:45 Mirela: Da. Si sunt sigura ca Maya va fi o mama mult mai buna ca mine, dar eu o sa fiu o bunica si mai buna decat o sa fie ea mama. Si-o sa ne batem!

33:57 Andrei: Ziceai ceva mai devreme, Mirela, si mi-a ramas in cap si as vrea sa te intreb. Povestea asta cu educatia, gradinite, scoli, tu conduci, din punctul meu de vedere, un fenomen de formare.

34:10 Mirela: Asa e.

34:11 Andrei: Un fenomen care, de multe ori, poate fi pus in paralel cu o scoala, o gradinita fara niciun fel de problema. Tu cum vezi in momentul de fata, 2020, acest sistem? Am un copil, fie ca vreau sa-l dau la gradinita, fie ca vreau sa-l dau la scoala, de cele mai multe ori apar probleme nebanuite. Integrarea asta, modul in care imi iau copilul, cum l-am crescut eu sapte ani, sase ani sau 10, 18 ani si ii dau drumul in lume...E periculos, nu mai ai control. Ai vrea, totusi, sa-l duci la o scoala in care sa fii sigura ca acolo se continua cat de cat modul in care tu l-ai educat. Cum iei decizia aici? Astfel incat sa zici: “Merg pe decizia asta si mi-o asum.”?

34:50 Mirela: Sa stii ca eu le-am amestecat, tocmai pentru ca n-am putut sa iau o singura decizie. Maya s-a dus la o gradinita privata si bine am facut, unde proprietara gradinitei, Lili Deftu teacher, i-a insuflat dragostea pentru engleza si Maya este acum un foarte bun vorbitor de

engleza. Termina colegiul la Londra. Dupa care in clasa I, am dus-o la scoala de stat si am zis: “Traim in Romania, sa faca bine sa invete sa se...

35:21 Andrei: ...descurce.

35:22 Mirela: Sa supravietuiasca in jungla. Am rugat-o pe invatatoare, dupa prima sedinta cu parintii, sa nu distruga ce am construit eu in sapte ani si am avut grija indeaproape sa nu distruga asta. Adica au fost situatii in care m-am impus, vrand-nevrand, acolo unde am simtit ca lucrurile sunt deplasate. Pur si simplu m-am impus eu personal si am avut grija sa o protejez cumva pe Maya de absurditatile unor decizii, dupa care, in clasa a V-a, mi-am dat seama ca ea stia mai multe despre viata din pauza si din curtea scolii si din toaleta, decat de la ore. Se intampla ceva, nu mai poti sa-i controlezi dupa ce ei ajung deja in gimnaziu si am mutat-o la o scoala privata – si bine am facut! – pentru ca i-am “cumparat” anturajul. Am reusit sa o duc intr-un mediu in care stiam parintii copiilor, ca nu e doar despre cadrele didactice. E legatura asta tripla scoala – casa – copil – parinte – invatator – copil, este indestructibila, degeaba incercam noi sa le plasam lor, sa le pasam toata responsabilitatea. Si am dus-o la o scoala privata unde lucrurile au putut fi tinute bine sub control. Uite, eu am fost de curand...In fiecare an, am un concurs care se numeste “Invatatoarea anului” si acum cinci ani i-am dat drumul, gandindu-ma...Eu am refuzat, de exemplu, sa particip la cadouri, gen “luam lantisor pentru doamna”. Nu, n-ai fi vrut sa fii invatatoarea clasei in care eu am fost mama copilului.

37:21 Andrei: Cred ca nu! Cred ca nu!

37:23 Mirela: Si pur si simplu nu am vrut sa cumparam carpeta cu “rapirea din serai” si nici set de cafea si gentute si, pentru ca am vrut sa-i indemn pe parinti sa faca un exercitiu din a scoate in evidenta cadrele didactice bune, care exista extrem de multe in Romania, am facut acest concurs, “Invatatoarea anului”. Suntem deja la a cincina editie si tocmai am fost la Eselnita, in judetul Mehedinti, de unde este “invatatoarea anului 2020”. O bucurie de om si ii invit pe ascultatori sa intre la mine pe blog, sa citeasca articolul, ca sa nu tinem timpul cu asta, sa vezi ca exista la tara, in Mehedinti, un om care vede lucrurile altfel. Si o sa fie din ce in ce mai multi. Da. Sincer, eu le recomand parintilor sa nu se lase la voia intamplarii si sa se gandeasca foarte bine cu ce raman copiii lor dupa ce termina scoala. Eu iti marturisesc ca am luat decizia de a o da pe Maya in sistemul privat si pe sistem Cambridge cand am vazut ca ea invata in continuare “Baltagul” si in

continuare invata "Neamul Soimarestilor" si in continuare li se dicteaza comentariile pe care eu le-am invatat acum 35 de ani, cand mi-am dat examenul de capacitate. Cred ca, daca ar trebui s-o iau de la capat, as face toate muncile posibile si tot ce tine de mine, ca sa reusesc sa strang niste bani, sa ii asigur copilului meu o viata fericita la scoala, un mod de-a invata cu bucurie ceea ce poate sa invete.

39:11 Andrei: Da, e un topic greu si, intr-adevar, de multe ori apar dificultati in momentul in care alegi si din perspectiva financiara, in momentul in care decizi ca nu prea ai variante pentru ca nu prea iti permiti. Dar, intr-adevar, chiar sunt de acord cu tine ca lucrurile nu pot fi lasate la voia intamplarii.

39:30 Mirela: Pana la urma n-ai treaba in viata lui decat vreo 18 ani.

39:35 Andrei: Eu vad ca tu tot insisti, dar sa stii ca Maya, am inteles, ca tot iti spune...

39:39 Mirela: Nu, dar eu nu cedez.

39:40 Andrei: Tu nu cedezi, am inteles.

39:42 Mirela: Nu cedez.

39:44 Andrei: Mirela, stii ce vreau eu sa te intreb? Uite, aproape si de intrebarile astea si de discutia, care e foarte faina si-ti multumesc mult, sa zicem ca te-ai intalni cu un om de 38 de ani care si-ar dori sa devina parinte. Ce sfaturi i-ai da in 2020?

40:02 Mirela: Sa gaseasca o femeie pe care sa o iubeasca din toata inima si sa o considere potrivita sa fie mama copilului lui. Sa ia in calcul faptul ca pentru tot restul vietii ei doi vor ramane parinti biologici ai acestui copil si ca inimioara lui va fi toata viata impartita in doua, jumatate va fi mama, jumatate va fi tata, si e foarte important sa cultivi cu partenerul in aducerea pe lume, in cresterea unui copil, o relatie onesta si curata de coechipieri in povestea asta si i-as da in primul rand sfatul de a nu face un copil ca sa-si salveze toate esecurile de pana atunci. I-as da sfatul sa nu creada ca un copil ii va colora viata si ca este o jucarie pe care el si-o face cadou. Sa inteleaga ca niciodata viata lui nu va mai fi la fel cum a fost pana in momentul in care a devenit parinte. Eu iubesc barbatii tati, intalnesc din ce in ce mai multi. Barbatii tati, din punctul meu de vedere, sunt barbatii care-si asuma viata unui copil, indiferent ca traiesc sub acelasi acoperis cu

mamele copiilor lor sau, pur si simplu, traiesc in alta parte. Dar cunosc foarte multi barbati care sunt tati adevarati pentru copiii lor, care stiu exact ce se intampla cu copiii lor, sunt conectati. Eu tot timpul ma gandeam daca mie mi se intampla maine ceva, a doua persoana care o iubeste cel mai mult pe lumea asta pe Maya e tatal ei. Si atunci omul acela trebuie sa aiba aceleasi drepturi pe care le am eu, sa aiba aceeasi deschidere pe care o am eu in asumarea vietii acestui copil. Si i-as mai spune acelui barbat de 38 de ani ca nu exista o experienta mai frumoasa pe lumea asta decat sansa de a vedea cum, in mainile tale, se modeleaza un suflet si sansa de a fi de pe margine, antrenorul unui campion care, la 18 ani, s-ar putea sa se uite in ochii tai si sa-ti spuna: “Iti multumesc din toata inima pentru ca m-ai lasat sa cresc fericita si pentru ca viata mea a fost frumoasa, ca tu ai stiut sa faci pasul inapoi si sa-mi lasi loc”.

42:45 Andrei: Mirela, am sa tin minte aceste cuvinte si sfaturile tale. Ai impartasit cu noi, la un moment dat, in postarea care anunta participarea ta la acest podcast, o lista a celor mai mari provocari de parinte de pana acum. Mi-a placut foarte mult, recunosc. Dar voiam sa te intreb, daca ar fi sa alegi una singura, ca tot suntem la “Provocari de parinte”, care-i aia? Care e cea mai mare provocare a ta de parinte, de pana acum? Sau care crezi ca va fi?

43:22 Mirela: Cred ca, pentru totdeauna, cea mai mare provocare a mea de parinte ramane cea de a face pasul inapoi si de a-i lasa loc copilului sa creasca in ritmul lui. Eu sunt un om extrem de dinamic. Tu poti sa obosesti doar stand langa mine pana ies din casa. Imagineaza-ti ca Dumnezeu mi-a trimis-o pe Maya care functioneaza doar in viteza intai si, daca se poate, in marsarier. Nu se grabeste niciodata, avem tot timpul din lume. In timp ce maica-sa este Leu cu ascendent in Scorpion, Maya este Gemeni cu ascendent in Fecioara. Este pace si liniste. Si eu a trebuit sa fac pasul inapoi, sa ies din malaxorul asta in care eu imi construisem viata si sa ma uit neputincioasa – neputincioasa, pentru ca asa mi-am propus sa fiu – la felul in care copilul meu isi construiește viata si sa-i dau voie sa faca asta. A fost cea mai mare si este in continuare cea mai grea provocare pentru mine, ca parinte. Sa fiu spectator activ, dar spectator care...Maya a si invatat si-mi spune: “Ti-am comunicat, sa stii ca nu ti-am cerut parerea. Nu ti-am cerut voie.”

44:48 Andrei: Nu esti putin...

44:51 Mirela: M-am obisnuit, dar mi-a fost foarte greu sa ma obisnuiesc cu asta. Foarte greu. Dar a fost lectia vietii mele nu numai in legatura cu ea. Cei pe care eu i-am condus la radio acum

25 de ani iti vor spune ca eu, cea de azi, cu aia sunt doua persoane complet diferite. Pentru ca asta ma ajuta si pe mine sa cresc enorm.

42:15 Andrei: Ai crescut si tu langa Maya, la fel de intens.

45:17 Mirela: Deci eu cred foarte tare ca...Andrei, atunci cand copilul creste in inaltime, noi parintii, crestem in intelepciune, pentru ca altfel ne tot ducem in jos, ne garbovim. Asta e imaginea. Daca tu nu cresti in ceva, sa ramai la acelasi nivel cu el, acolo se produce, de fapt, conflictul intre generatii. Daca un parinte creste in intelepciune direct proportional cu cresterea copilului in varsta si in inaltime, ei raman pe aceeasi lungime de unda si se pot intelege in continuare.

45:53 Andrei: Imi place enorm cum inchidem acest podcast si as vrea sa-i lasam pe ascultatorii nostri cu aceasta imagine. Eu raman cu aceasta imagine, copilul care creste in inaltime si noi, ca parinti, care crestem in intelepciune. Mirela, am sa tin minte vorbele si sfaturile tale. Ai impartasit cu noi, la un moment dat, in postarea care anunta participarea ta la acest podcast, o lista a celor mai mari provocari de parinte de pana acum. Daca ar fi sa alegi una singura, daca tot suntem la podcast-ul "Provocari de parinte", care ar fi cea mai mare provocare de parinte de pana acum pentru Mirela Retegan?

46:33 Mirela: Eu te astept, eu astept ziua in care pe telefonul meu o sa scrie "Andrei" si o sa raspund si o sa-mi zici: "Mirela, te rog frumos, nu mai gasesc bilete la Zurli. Ma zapaceste fiica-me!"

46:47 Andrei: Sa speram ca nu va fi prea tarziu. Un lucru e cert. Cu siguranta...

46:52 Mirela: Din punctul meu de vedere, eu nu renunt. Tu mai trebuie sa faci copii, ca pe mine aici ma gasesti.

46:58 Andrei: Mirela, o placere! Iti multumesc din suflet.

47:01 Mirela: Cu drag!

47:02 Andrei: A fost o discutie extrem de calda. Ganduri bune!

47:04 Mirela: Ganduri bune!